

Hjulmandens Hus - før og nu

Af Naomi Yemane Tekeste

- erhvervspraktikant i Informationsafdelingen på Herlev Rådhus i uge 18.

Hjulmandens Hus, som ligger på Herlev Bygade 33, ved gadekæret i Herlev, blev bygget i 1814 af hjulmand Peder Hansen.

En senere ejer var Peter Julius Nielsen, der blev født den 25. januar 1852 som den ældste søn af hjulmand Rasmus Nielsen og Ane Kirstine Christensen. De flyttede til Herlev, hvor faderen slog sig ned som hjulmand. Peter Julius Nielsen giftede sig den 25. januar 1881 med Eble Hansine Larsen. De købte hjulmagerværkstedet og boede der, til de døde. Peter Julius Nielsen var den sidste hjulmand. Efter den tid har nogle efterkommere boet der, bl.a. hans søn, som blev tømrer, han hed Niels Martin Nielsen.

På billedet her til venstre ses Peter Julius Nielsen med sin kone Eble Hansine Larsen.

Der er to grunde til, at hjulmagerværkstedet ligger ved gadekæret, fordi der hvor biblioteket ligger i dag, der lå der en smed, og ideen med det var, at hjulmageren lavede sine hjul, og når de her træhjul var færdige, så skulle man have noget, så det blev mere solidt. Så trillede han sine hjul over til smeden, så "ringede" smeden hjulene, dvs. han havde nogle tynde jernbånd, som blev banket ud, så de passede til selve hjulet, mens jernet var glødende, og smed det ud i gadekæret. Så trak jernet sig sammen, og på den måde kunne det stramme op og holde sig i mange år.

I 1947 blev huset solgt til Herlev Sogns menighedsråd, som solgte det tilbage til Herlev Kommune i 1968. I lang tid havde kommunens gartner kontor i huset, og nogle af rummene var værktøjsrum.

Fra den 1. maj til den 1. september samt december er der fra torsdag til søndag kl. 13 til kl. 16 kaffeservering og andre lækkerier. Der går fire klubber og serverer: Anny-klubben, Ældre Hjælper Ældre, Herlev Pensionist og Efterlønsklub og Herlev Sogns Menighedspleje. De sørger for, der er kaffe, lagkage, boller med smør og lidt ost. Så kan man ellers købe sodavand og lyse pilsner. Der bliver ikke solgt spiritus. De penge, der er i overskud, bruger de så på deres foreninger.

Hjulmandens Hus er et meget populært sted, for om søndagen, når der er underholdning, kommer der mellem 100 til 125 gæster. Underholdningen består af stort set vise sang og underholdningsmusik, og det er for alle, der har lyst til at komme. Huset må ikke blive brugt til privatarrangementer.

Formanden for bestyrelsen hedder Bendt Rasmussen, også kendt som Store Ras. Han har været ansat i Herlev Kommune i 38 år. Efter han gik på pension, blev han valgt ind i Kommunalbestyrelsen hvor han var fra den 1. januar 1990 til den 31. december 1993 - dvs. en valgperiode. På det tidspunkt blev han formand for huset. Han og Ib Juul, den daværende borgmester, ville godt have, at der var åbent om søndagen, for der var det ikke dengang.

Men ældreklubberne var ikke så glade for ideen, for de troede ikke, at der ville komme så mange mennesker, og så var det jo dumt at bruge en søndag på det. Men så foreslog Ib Juul, at de kunne have noget underholdning dernede om søndagen.

Da Bendt Rasmussen stoppede med at være i Kommunalbestyrelsen, blev han opfordret af Ib Juul, til at fortsætte med at være formand, og det har han været lige siden. Som formand sørger han for, at tingene er i orden, dvs. hvis der er brug for håndværkere, så skaffer han dem, og at der i det hele taget ikke mangler noget, og så er det også ham der skaffer underholdning.

Det specielle ved Hjulmandens Hus er alle de flotte malerier af det gamle Herlev. Det er interessant at se, hvordan det så ud i tidernes morgen, dengang Herlev var en del af Gladsaxe og i øvrigt blev Herlev kaldt for "barnevognenes by", for det hele var så nyt, og alle de unge familier flyttede til Herlev, så man så mange barnevogne og mødre der gik rundt med deres børn.